

VOORWOORD

Mijn vader vraagt me: voor wie schrijf je dit eigenlijk?

Over die vraag denk ik al jaren na. Eigenlijk al sinds ik in 2012 besloot een documentaire over hem te maken.

Tijdens een retraite op een verlaten eiland in de Indische Oceaan drong het tot me door: mijn vader was misschien een beroemdheid in de jaren zeventig, maar inmiddels wist bijna niemand meer wie hij was. Sterker nog, zijn eigen kleinkinderen hadden geen enkel benul van de bijzondere tijd waarin hun opa een cruciale rol had gespeeld.

Mijn oorspronkelijke idee was om een document te maken voor het nageslacht door hem zelf te interviewen en te filmen. Na een korte opleiding tot scenarioschrijver en filmmaker had ik al de documentaire *Backstage* gemaakt, over de Christmas Twins: Afro-Amerikaanse, inheemse Blackfoots uit Boston. Deze excentriek dansende, homoseksuele tweelingbroers streken in de jaren zeventig neer in Amsterdam, destijds de homoseksuele wereldhoofdstad. Wie weet zou dit nieuwe project ook kunnen uitgroeien tot een echte documentaire.

Maar dat liep anders, vanaf het moment dat ik de eerste beelden draaide.

Omdat zij niets over haar opa wist en ik dacht dat dat haar juist

een betere interviewer zou maken, vroeg ik mijn oudste dochter Delphin om het interview te doen. Mijn vader had mij zijn geschiedenis namelijk veel te vluchtig verteld, in de trant van: 'Je weet wel wat ik bedoel.' Ik zat erbij als een vlieg op de muur, met m'n iPhone tussen hen in en een microfoon op tafel. Het werd een ontroerend en razend interessant gesprek. Althans, voor ons.

Een paar weken later, op de rode loper van een filmpremière in de bioscoop van Koninklijk Theater Tuschinski, vroeg de pers waar ik mee bezig was. Ik liet me ontvallen dat ik een film over mijn vader maakte. De volgende dag stond het op Nu.nl, en al snel hing filmproducent Marc Bary van IJswater Films aan de lijn. Hij zag wel iets in een documentaire over de opkomst van de Nederlandse filmindustrie in de jaren zeventig, met mijn vader als boeiende hoofdpersoon.

Het 120-jarig bestaan van de Nederlandse film stond boven-dien voor de deur; wie weet was er subsidie beschikbaar voor dit bijzondere project. Ineens werd het serieus. Ik reisde zelfs af naar het huis van mijn vader in Zuid-Spanje om hem verder te interviewen over zijn verleden.

Maar tijdens een masterclass aan het Maurits Binger Instituut, realiseerde ik me iets essentieels: niemand zou echt geïnteresseerd zijn in de 'eerste Nederlandse filmster', maar wél in een van de meest universele thema's die er is: de worsteling tussen een beroemde vader en een zoon die in zijn schaduw leeft, beiden acteur, beiden controversieel, en met dezelfde naam.

Mijn ambitie was inmiddels internationaal geworden, maar de producent wilde geen egodocument. Hij zag liever een film met een historisch perspectief op de Nederlandse filmgeschiedenis. Dus ik ging op zoek naar een andere partner.

Drie producenten later trok mijn vader de stekker uit het project. Hij zei: 'Ik doe het alleen voor jou.' En dat werkt niet – niet als

je iemands leven echt diepgaand in beeld wilt brengen.

De laatste producent kwam nog met het idee om er een fictiefilm van te maken, waarop ik een volledig speelfilmscenario schreef: *Pop-U-Liar*, een titel bedacht door mijn zoon. De film gaat over de zoon van een beroemde Nederlandse televisieproducent die faalt als acteur, later *casting director* wordt, en tijdens de MeToo-affaire wordt gecancelled. Helemaal aan de grond verzoent hij zich uiteindelijk toch met zijn vader en zijn lot.

Ook deze producent hield me aan het lijntje, iets waar ik inmiddels wel aan gewend was, na tientallen filmprojecten die nooit het levenslicht zagen. *Pop-U-Liar* ligt, net als al die andere scripts, in de kast. Klaar om verfilmd te worden.

Ondertussen werkte ik sinds 2016 aan een boek over mijn filmacteurschool, de film actors academy amsterdam (faaam). De opleiding bestond al meer dan tien jaar, en ik bedacht dat ik alles nu moest opschrijven, voordat ik het zou vergeten. Elk jaar schreef ik er een beetje bij. Tijdens de covid-periode kreeg ik steeds meer tijd, en toen ik uiteindelijk zelf gecancelled werd, had ik ineens alle tijd.

Mijn persoonlijke verhaal, de school en de cancel bleken onlosmakelijk met elkaar verbonden. Soms vind ik dat jammer, maar het is nu eenmaal zoals mijn leven is gelopen. En dát is wat je leest in deze autobiografie.

Mijn vader vraagt me: voor wie schrijf je dit?

Ik schrijf om te verwerken wat ik heb meegemaakt, maar ook voor het nageslacht. Zodat zij kunnen lezen hoe ik het beleefd heb en zodat er, samen met de lelijke dingen die op Google te vinden zijn en de meningen van anderen, een genuanceerder en vooral vollediger beeld kan ontstaan.

Verskillende personen uit mijn intieme kring dragen fictieve namen in dit boek.

De beschreven gebeurtenissen zijn non-fictief.

PROLOOG

‘Zo, schat, daar gaan we!’

Kiki Classen komt met een grote glimlach op haar gezicht op me afgelopen en geeft me een kleine omhelzing. Mijn tegenspeelster probeert mij op deze manier op mijn gemak te stellen. Kiki is een ervaren actrice, ze heeft met Anne Wil Blankers op het toneel gestaan en meer dan vijf jaar in *Zeg 'ns Aaa* gespeeld. Zelf ben ik vers van de toneelschool. Ik heb nog niet écht iets gepresteerd en veel is nieuw voor me. Deze hoofdrol, tegenover haar in de dramaserie *Diamant*, is de eerste serieuze klus die ik als acteur heb bemachtigd.

Lief, dat ze mijn zenuwen weg wil nemen. Toch lukt dat niet helemaal; ik ben een beetje afgeleid door een opvallend detail.

Kiki loopt namelijk poedelnaakt rond op de set.

De mannen van het geluid, de mevrouw van de make-up, de regisseur en de mensen van het licht doen allemaal alsof hun neus bloedt, alsof het heel normaal is dat een mooie jonge vrouw in haar evakostuum over de set paradeert. Kiki zelf lijkt er ook geen erg in te hebben, het lijkt alsof naakt rondlopen op een drukke werkplek voor haar heel natuurlijk is. Pas als ze mijn ongetwijfeld verbouwereerde gezichtsuitdrukking ziet, gaat bij haar een lampje branden, ze moet een beetje lachen om de situatie.

‘O ja, ik heb me vast uitgetkleed. We gaan toch straks die seks-scène doen? Dan vind ik het altijd makkelijk om van tevoren alles uit te doen. Zodat het straks bij het filmen niet meer zo’n drempel is waar ik overheen moet. Dan ben ik al gewend dat ik niets aanheb.’

Natuurlijk had ik in het draaiboek voor vandaag de intieme scène tussen haar en mij gezien. Acteren dat ik met een vrouw naar bed ga, het zal een nieuwe ervaring voor me worden, zoals alles tijdens het draaien van deze serie onbekend terrein voor me is. Ik zou dus wel wat begeleiding kunnen gebruiken. Die krijg ik echter niet, de eerste intimiteitscoaches zullen pas 25 jaar later hun intrede doen in de Nederlandse televisie- en filmwereld. Dus neem ik haar advies maar aan en trek snel mijn shirt over mijn hoofd. Dan maak ik de riem van mijn broek los. Een paar tellen later sta ik ook naakt op de set en probeer ik heel nonchalant te doen alsof dat inderdaad de gewoonste zaak van de wereld is.

Welkom in het Nederlandse acteursgilde, waar bloot eerder regel dan uitzondering is. ‘Functioneel naakt’, zoals ze dat eufemistisch noemen, maakt deel uit van heel veel films en series. Het gaat me na een paar ongemakkelijke eerste minuten trouwens redelijk makkelijk af, dat rondlopen met niets om het lijf – Kiki heeft gelijk. Dat ik zo makkelijk mijn broek laat zakken, kan ik ook toeschrijven aan mijn vader, Hugo Metsers senior. Hij heeft ontelbare malen naakt op een set gestaan. Dat begon eind jaren zestig. Hij maakte toen *Blue Movie*, ook zijn eerste grote rol. Net als *Diamant* was het een productie waar mensen schande over spraken vanwege de vele erotiek. Ik treed hier vandaag, in de nazomer van 1993, in zijn voetsporen, besef ik.

Als alle lampen goed zijn ingesteld en de camera in focus is gedraaid, kunnen Kiki en ik de scène gaan spelen. In de serie zijn we broer en zus, maar desondanks verliefd op elkaar.

We ‘tasten de grenzen van onze liefde af’, zoals het hijgerig in de televisiegidsen heet. In de praktijk betekent het dat we heftige, stomende vrijscènes hebben, bloedverwanten of niet.

Dus lig ik even later bloot boven op een vrouw die in het echte leven een relatie heeft met een andere man – ik heb hem ontmoet, het is een aardige jongen. Er staat een hele crew om ons heen om te zorgen dat elk detail van onze vrijpartij goed op 35 millimeter celluloid terechtkomt. Tussen ons in ligt alleen een strategisch geplaatst klein kussentje, niet te zien voor de kijker, maar heel belangrijk om te zorgen dat onze gesimuleerde wip met geen mogelijkheid echte seks kan worden. Niet alle Nederlandse producties nemen die voorzorgsmaatregel, zal ik overigens enkele jaren later ervaren. Soms is de daad die je ziet echt. Zelfs bij bekende acteurs.

Maar niet met Kiki. Wel doen we met overgave alsof en regisseur Berend Boudewijn is erg tevreden over ons optreden. Iedereen is complimenteus over hoe naturel we het laten lijken.

Diamant, over een rijke familie in 't Gooi, komt enkele maanden later op televisie. De recensent van *de Volkskrant* vindt het niets, *De Telegraaf* prijst de veredelde soapserie de hemel in. Het publiek smult, de kijkcijfers zijn uitstekend; producent John de Mol kan tevreden zijn. ‘Het knapste aan de serie is dat er van alles plaatsvindt, maar tegelijkertijd ook niets gebeurt. De problemen zijn als vanouds decadent en ranzig,’ zo schrijft een van de regionale kranten.

Het succes van *Diamant* komt door de kwaliteit van de productie, maar ook door ‘de bladen’, zo vermoed ik. Ze hebben in de aanloop naar de eerste uitzending schande gesproken over de incestueuze relatie tussen de personages gespeeld door Kiki en mij. Zoiets is zelfs op de zeer progressieve Nederlandse televisie nog nooit te zien geweest. Het moedigt de mensen die het lezen alleen

maar aan om te gaan kijken. De serie wordt een hit en zowaar komt er een tweede seizoen. Die wordt weer op 35 millimeter film geschoten, een dure methode; andere series worden op video opgenomen. Ook in het tweede seizoen mag ik weer opdraven als Boris van Tellingen, de stoute zoon uit de miljonairsfamilie. Behalve dat ik met mijn zus naar bed ga, deal ik ook in pillen. O, en ik ben ook nog eens seropositief en wordt verkracht in de gevangenis. Een getroebleerde ziel dus, die zich afvraagt wat hij in hemelsnaam met zijn leven moet gaan doen.

Daarin lijkt hij een klein beetje op mij, zo geef ik toe in interviews. 'Ik ben er in mijn leven ook diverse keren glansrijk in geslaagd om zelfs als het goed met me ging, alles in de soep te laten draaien,' zo tekent een journalist van *De Telegraaf* op uit mijn mond. Het mag wat kort door de bocht zijn, een kern van waarheid zit er wel in, zelfs op jonge leeftijd heb ik al de nodige pieken en dalen meegemaakt. Maar in tegenstelling tot Boris weet ik wél heel erg goed wat ik wil: meer van dit. Ik wil acteren, dat heb ik jaren geleden al besloten. Niet – zoals zoveel Nederlandse acteurs – vooral in het theater, maar in films en televisieseries. Ik wil schitteren op het grote witte doek, zo weet ik zeker, de wereld veroveren.

Waarom ik die ambitie heb? Het heeft veel te maken met mijn jeugd, als zoon van Hugo Metsers. Alle shit van het bekend zijn heb ik tussen mijn geboorte en volwassenheid al meegemaakt, nu wil ik de leuke kanten van het acteren en beroemd zijn weleens ervaren. Tijd dat iedereen de nieuwe Hugo Metsers leert kennen.

VRIJE OPVOEDING

Mijn ouders waren provo's. Dat was een anarchistische beweging die vanaf 1965 bezig was met vrije liefde, ecologie en milieu. Ze zagen de stad als oord van emancipatie, kunst als een vernieuwde kracht en autoriteit als iets wat je moest afbreken. Nou liepen er in die tijd wel meer bloemenkinderen rond, maar mijn vader Hugo Metsers en moeder Maartje Seyferth waren extremer en nog meer vrijgevochten dan de meesten van hun tijdgenoten. Ze voelden geen enkele druk om mee te doen met de burgerlijke maatschappij.

Dat laatste ondervond ik aan den lijve, omdat mijn moeder in september 1968 mij op de wereld zette. Hun ideeën veranderden ook niet toen bijna drie jaar later mijn zus in de wieg lag.

Dat ik in Amsterdam ben geboren komt eigenlijk door een groep Belgische neofascisten. Mijn ouders woonden en werkten eind jaren zestig in Antwerpen, waar mijn vader aan de toneelschool studeerde. Hij werd er na drie maanden vanaf getrapt vanwege 'een grote mond'. Mijn moeder kwam een jaar later op dezelfde school. Ze zag mijn vader in een hippiecafé en werd smoorverliefd. Enkele meters verderop zat nog een kroeg, De Leeuw van Vlaanderen, waar vaak nogal agressieve Vlaamse nationalisten en neonazi's rondhingen. Als die zin hadden in rottigheid, gingen ze weleens naar het café van mijn ouders om de hippies te treiteren.

Op een van die avonden noemden ze mijn moeder een 'vuile Jodin'. Mijn vader verdroeg dat niet en ramde er gelijk op los. Een van de zwarthemden kwam later terug met een mes en de hele zaak dreigde uit de hand te lopen. De Belgische Rijkswachters vonden het goed dat dat langharig tuig een lesje kreeg – ze deden niets. Toen ze hoorden dat mijn moeder ook een Nederlands paspoort had, gaven ze het jonge stel wel het advies om snel uit Antwerpen te vertrekken. Mijn vader had alleen een Belgisch paspoort, ondanks het feit dat hij in Zeeuws-Vlaanderen is geboren.

Toch was hij het enthousiasts over hun nieuwe woonplaats, Amsterdam. Daar was de revolutie van de tegencultuur in volle gang, ze vielen met hun neus in de boter. Mijn vader omarmde Nederland en begon later België steeds meer te haten. Zelfs toen ik twee decennia later in Antwerpen ging wonen, was hij nooit erg happig om mij te bezoeken, zo erg was zijn afkeer van zijn vaderland. Binnen korte tijd was hij in Amsterdam ook van zijn accent af, zodat mensen al snel moeilijk konden geloven dat hij wel degelijk Vlaams is. Het enige wat hij heeft gehouden, is zijn Belgische paspoort; hij heeft nooit mogen stemmen, heeft nooit een uitkering gehad, officieel is hij nooit Nederlander geworden.

In Amsterdam betrokken ze een verdieping aan de Haarlemmer Houttuinen, waar ik werd geboren. Ik herinner me alleen het huis in de Vondelkerkstraat, daar kwamen ze eind 1971 terecht en bracht ik mijn kindertijd door. Tegenwoordig is dat een heel chique straat, toen was dat de slechte kant van het Vondelpark, met verouderde huizen en een kraakpand op de hoek. Gelukkig kregen mijn vader en moeder wat rolletjes aangeboden bij toneelgezelschap Studio. Een vetpot was het niet, die eerste jaren.

Zo'n anderhalf jaar na mijn geboorte veranderde dat sappelen om rolletjes en geld rigoureuus.

Blue Movie was de juiste film op het juiste moment. Nederland zat midden in de seksuele revolutie, naakt was het ultieme actiemiddel van de protestgeneratie. Deze film vol erotiek was het luidruchtige hoogtepunt waar iedereen naar snakte, de fiere erectie die als uitroepeten de *sixties* afsloot. Zoals zo vaak bij dit soort cultfilms had het verhaal ogenschijnlijk weinig om het lijf en was het vooral een excuus om het publiek te choqueren of te heropvoeden. Het ging over een man die na een onterechte straf net uit de gevangenis kwam en door de reclassering in een flatje wordt geplaatst. Daar krijgt hij te maken met hitsige alleenstaande buurvrouwen; ieder geleend kopje suiker leidt tot een hoop smachtende blikken, gekreun, gebrekkige dialogen en een zaadlozing.

Toch is de film meer dan alleen platte seks. Regisseur Wim Verstappen wilde de verhoudingen binnen de samenleving begin jaren zeventig laten zien. Het verhaal toont ook hoe de overheid de nieuwe wijk Bijlmer gebruikte om ongewenste types te dumpen. Producent Pim de la Parra was het vooral te doen om de sensatie van de seksuele revolutie in beeld te vangen. Hij had weinig budget en gebruikte vooral jonge en grotendeels onbekende acteurs, als Carry Tefsen, Ine Veen en Bruni Heinke.

Voor de mannelijke hoofdrol wist hoofd casting Hans Kemna nog wel iemand. Hans was zelf eigenlijk ook gewoon een acteur en goed bevriend met Paul Verhoeven, al kreeg hij alleen maar kleine rolletjes van hem. Wel was Kemna de spil in het uitgaansleven en op de feestjes, dus ontdekte hij dat hij misschien meer invloed kon hebben als assistent van de regisseur en dan vooral bij het casten van de acteurs. Zo ontdekte hij een gat in de markt en ging op pad om voor verschillende films te casten.

Hij heeft in het theater het stuk *En zelfs de bloemen werden geboeid* van Fernando Arrabal gezien, waarin ene Hugo Metsers naakt met een stijve pik op het toneel staat. Een 'wild geil beest',